

Datum van inontvangstneming : 16/06/2021

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-265/21 - 1

Zaak C-265/21

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

26 april 2021

Verwijzende rechter:

Cour d'appel de Bruxelles (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

1 april 2021

Verzoekende partijen in hoger beroep:

AB

AB-CD

Verwerende partij in hoger beroep:

Z EF

[OMISSIS]

[Or. 2]

[OMISSIS]

AB en AB-CD:

beide wonende te 1000 Brussel, [omissis];

verzoekers in hoger beroep,

[OMISSIS]

tegen

Z EF, wonende in de VS [omissis];

verweerder in hoger beroep,

[OMISSIS]

I. Feiten, procedure en verzoeken van partijen

1.

De cour d'appel de Bruxelles (hof van beroep Brussel, België; hierna: „verwijzende rechter”) verwijst dienaangaande naar zijn uitspraak van 26 februari 2021. Teneinde de onderhavige beslissing goed te begrijpen zij in hoofdzaak het volgende in herinnering gebracht [**Or. 3**]:

- X EF en Y EF, ouders van Z EF, waren Duitse kunstenaars die onder meer de 20 litigieuze typologiepanelen (panelen van 3x2 foto's met eenzelfde thema) hebben vervaardigd die geheel of gedeeltelijk zijn tentoongesteld op de 14e Internationale Biënnale van São Paulo in 1977.
- Wijlen CD, schoonmoeder van AB en moeder van AB-CD, beheerde via de nv GH de kunstgalerie GH in Luik.
- Eind 1980/begin 1981 zijn de 20 typologiepanelen overhandigd aan CD: volgens de stelling van het echtpaar AB zijn die typologiepanelen in 1981 aan CD verkocht, terwijl de werken volgens de stelling van Z EF bij de galerij GH in bewaring waren gegeven om ze te koop aan te bieden aan het publiek.
- Vervolgens zijn op een niet nader genoemde datum echtheidscertificaten van de werken overhandigd aan CD (vergezeld van haar dochter).
- Bij overeenkomst van 26 januari 2007 hebben de echtgenoten AB de eigendom van de 20 litigieuze panelen verworven tegen betaling van een bedrag van 25 000 EUR (namelijk een eenmalige betaling van 2 000 EUR en maandelijkse termijnen van 800 EUR) ten gunste van CD en 12 500 EUR ten gunste van de zus van AB-CD.
- Op 24 november 2007 is CD overleden; Y EF is eveneens in 2007 (op een niet nader genoemde datum) overleden.
- In augustus 2013 heeft AB de litigieuze werken voor veiling toevertrouwd aan Christie's.
- In 2014 heeft Christie's contact opgenomen met wijlen X EF, die op 16 mei 2014 via haar raadsman in het Verenigd Koninkrijk heeft geantwoord dat zij nog steeds eigenaar was van de litigieuze werken.

2

- De verkoop van die werken is opgeschort en de onderhavige procedure is ingeleid.
- De oorspronkelijke hoofdvordering is door AB ingesteld bij dagvaarding van 20 juni 2014 en strekte in essentie tot verkrijging van een verklaring voor recht dat de echtgenoten AB de enige eigenaren zijn van de twintig typologiepanelen die bekend zijn als EF São Paulo 1977 en X EF te verbieden zich met betrekking tot die panelen op een eigendomsrecht te beroepen.
- X EF [die haar woonplaats in Duitsland had] heeft primair een exceptie van onbevoegdheid en van afwezigheid van rechtsmacht opgeworpen op basis van de Brussel I-verordening; subsidiair heeft zij gesteld dat de vordering tegen haar niet-ontvankelijk of ongegrond was en heeft zij de teruggave van de kunstwerken gevorderd.
- Op 10 oktober 2015 is X EF overleden en haar zoon heeft het geding voortgezet.
- Bij uitspraak van 22 november 2016 heeft de tribunal de première instance francophone de Bruxelles (Franstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel, België) zich [territoriaal onbevoegd verklaard].
- De echtgenoten AB hebben tegen die uitspraak hoger beroep ingesteld en de verwijzende rechter verzocht de bestreden uitspraak in zijn geheel te vernietigen, voor recht te verklaren dat de tribunal de première instance francophone de Bruxelles bevoegd was om kennis te nemen van de bij hem ingestelde vordering en, ten gronde, de oorspronkelijke vordering van AB toe te wijzen.
- Z EF concludeert tot de ongegrondheid van het hoger beroep en herhaalt, subsidiair, zijn verzoek om teruggave van de litigieuze werken. **[Or. 4]**

2.

In zijn beslissing van 26 februari 2021 heeft de verwijzende rechter het volgende opgemerkt:

- Aangezien wijlen X EF in Duitsland woonde, moest worden nagegaan of de eerste rechter bevoegd was om kennis te nemen van de vordering van de echtgenoten AB.
- Niet betwist is dat het geding binnen de werkingssfeer valt van verordening nr. 44/2001 van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „Brussel I-verordening”), aangezien verordening nr. 1215/2012 van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „Brussel I bis-verordening”) pas sinds 10 januari 2015

van toepassing is en dus niet van toepassing is op vorderingen die, zoals in casu, vóór die datum zijn ingesteld.

- De echtgenoten AB stellen dat CD de litigieuze kunstwerken door middel van een koopovereenkomst met Y EF had verworven (zodat de Belgische rechtbanken bevoegd waren aangezien de vordering contractueel was en de plaats van uitvoering in België lag), terwijl Z EF van mening is dat die typologiepanelen het voorwerp uitmaakten van een bewaaringsovereenkomst met CD (hij leidde daaruit af dat de onderhavige vordering een vordering tot revindicatie was, zodat zij binnen de werkingssfeer van artikel 2, lid 1, van de Brussel I-verordening moest vallen en bijgevolg alleen de Duitse rechters bevoegd waren).

3.

De verwijzende rechter heeft de doelstellingen van de Brussel I-verordening en de Brussel I bis-verordening aangegeven (namelijk een goede rechtsbedeling waarborgen en zorgen voor rechtszekerheid) en vervolgens op het volgende gewezen:

- De bij die instrumenten ingevoerde bevoegdheidsregeling berust op de algemene regel van artikel 2, lid 1, van de Brussel I-verordening, volgens welke regel zij die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat, ongeacht de nationaliteit van de partijen, worden opgeroepen voor de gerechten van die lidstaat, en in afwijking van die algemene regel voorziet hoofdstuk II, afdeling 2, van de verordening in een bijzondere bevoegdheid, met name ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst (artikel 5, punt 1, van de Brussel I-verordening): „voor het gerecht van de plaats waar de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd” [OMISSIS].
- Regels inzake bijzondere bevoegdheid moeten in beginsel strikt worden uitgelegd.
- [Het] [begrip] „verbintenissen uit overeenkomst” [OMISSIS] [dat] in die rechtsinstrumenten [wordt] gebruikt, [moet] **[Or. 5]** autonoom worden uitgelegd teneinde een uniforme toepassing ervan in alle lidstaten te waarborgen.

4.

[OMISSIS]

Wat betreft de vraag of de vordering van de echtgenoten AB onder het begrip „verbintenissen uit overeenkomst” in de zin van artikel 5, punt 1, van de Brussel I-verordening viel, heeft de verwijzende rechter de volgende redenering gevolgd:

„22.

4

Het is niet betwist, of althans niet betwistbaar, dat er geen rechtstreekse contractuele relatie bestond tussen AB en X EF.

Het Hof van Justitie heeft er echter onlangs op gewezen dat voor de toepassing van artikel 5, punt 1, van de Brussel I-verordening en de dienovereenkomstige bepaling in de Brussel I bis-verordening niet wordt vereist dat een overeenkomst is gesloten (arrest van 8 mei 2019, ██████ C-25/18, EU:C:2019:376, punt 24).

23.

In een reeds geruime tijd geleden gewezen arrest dat door de echtgenoten AB is aangehaald, heeft het Hof geoordeeld dat bij de uitlegging van het begrip ‚verbintenissen uit overeenkomst’ in de eerste plaats aansluiting moet worden gezocht bij het stelsel en de doelstellingen van de overeenkomstige bepaling van het Executieverdrag ‚teneinde de volle werking hiervan te verzekeren’. Volgens het Hof is de in artikel 5 van het Executieverdrag voorziene keuzemogelijkheid aan de verzoeker gegeven ‚ter wille van een nuttige procesinrichting in welbepaalde gevallen waarin een bijzonder nauwe aanknoping bestaat tussen een geschil en het gerecht dat kan worden geroepen daarvan kennis te nemen’, waarbij het met de verwijzing naar de plaats van uitvoering van de verbintenis ‚de mogelijkheid [wil] openen, dat alle problemen die bij de uitvoering van een contractuele verbintenis kunnen rijzen, voor hetzelfde gerecht worden gebracht, en wel voor dat van de plaats van uitvoering, zulks wegens de nauwe betrekkingen die een overeenkomst tussen de contractspartijen tot stand brengt’ (arrest van 22 maart 1983, ██████ Bauunternehmung, 34/82, EU:C:1983:87, punten 11 en 12). [OMISSIS]

Het Hof heeft zijn belangrijkste criterium ter zake evenwel pas geformuleerd in een later arrest, waarin het heeft geoordeeld dat bovengenoemd begrip ‚verbintenissen uit overeenkomst’ ‚niet aldus mag worden uitgelegd dat het ziet op een situatie waarin er geen sprake is van een verbintenis die een partij vrijwillig heeft aangegaan jegens een andere’ (arrest van 17 juni 1992, ██████ C-26/91, [Or. 6] EU:C:1992:268, punt 15). In de zaak die bij het Hof was aangebracht, heeft het Hof erop gewezen dat wanneer de latere verkrijger van een bij een tussenliggende verkoper gekocht goed een vordering instelt tegen de fabrikant tot vergoeding van de schade die een gevolg is van het feit dat de zaak niet beantwoordt aan hetgeen is overeengekomen, er geen enkele contractuele band bestaat tussen beide partijen, aangezien de fabrikant ‚jegens de latere verkrijger immers geen enkele contractuele verbintenis is aangegaan’ (punt 16). Volgens het Hof is het probleem, in het bijzonder in het geval van een keten van internationale overeenkomsten, dat de fabrikant kan worden geconfronteerd met contractuele rechten die sterk verschillen van de rechten die zijn koper geldend kan maken en dat de fabrikant mogelijkerwijs niet kan voorzien voor welke rechter hij kan worden opgeroepen, en hebben de meeste lidstaten bovendien de contractuele aard van dit soort rechtstreekse vorderingen destijds uitsloten [OMISSIS]. Het Hof kwam aldus tot de slotsom dat artikel 5, punt 1, van het Executieverdrag ‚niet van toepassing is op een geschil tussen de latere verkrijger

van een zaak en de fabrikant ervan, die niet de verkoper is, wegens gebreken van die zaak of ongeschiktheid ervan voor het doel waarvoor zij is bestemd’.

Sindsdien heeft het Hof consequent geoordeeld dat, hoewel artikel 5, punt 1, ‚niet vereist dat een overeenkomst is gesloten, [...] er voor de toepassing ervan wel een verbintenis [moet] zijn’ en dat die verbintenis een ‚door een partij jegens een andere vrijwillig aangegane verbintenis’ moet zijn (arrest van 8 mei 2019, █ C-25/18, EU:C:2019:376, punt 24 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

24.

Anders dan Z EF stelt, heeft het Hof niet ‚herhaaldelijk [verklaard] [...] dat er geen sprake kan zijn van een verbintenis uit overeenkomst wanneer er geen vrijwillig tussen de *betrokken* partijen aangegane verbintenis bestaat [...]’ (conclusie van Z EF, blz. 29, cursivering van de verwijzende rechter). In de door Z EF in een voetnoot aangehaalde arresten wordt inderdaad niet verklaard dat is vereist dat de vrijwillig aangegane verbintenis tussen de ‚betrokken’ partijen is aangegaan. Sinds het arrest █ geeft het Hof immers aan dat het begrip ‚verbintenissen uit overeenkomst’ niet kan zien op een situatie waarin er ‚geen sprake is van een door een *partij* jegens een andere vrijwillig aangegane verbintenis’ en preciseert het vervolgens dat voor de toepassing van artikel 5, punt 1, is vereist dat er sprake is van ‚een vrijwillig aangegane juridische verbintenis van een *persoon* jegens een andere’ (arrest van 20 januari 2005, █ C-27/02, EU:C:2005:33, punten 50 en 51; zie ook arresten van 14 maart 2013, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, punten 46 en 47, en 21 april 2016, *Austro-Mechana*, C-572/14, EU:C:2016:286, punten 35 en 36). In het arrest van 28 januari 2015, █ C-375/13, EU:C:2015:37, punt 39, gebruikt het Hof de term ‚partij’ zelfs niet meer. Evenmin vloeit uit het arrest van 22 maart 1983, █ *Bauunternehmung*, 34/82, EU:C:1983:87, voort dat het Hof ‚heeft gepreciseerd dat voor de toepassing van artikel 5, punt 1, van de verordening is vereist dat de betrokken partijen door een overeenkomst met elkaar zijn verbonden’ (conclusie van Z EF, blz. 29).

Niettemin is het juist dat in de zaak █ het feit dat er geen sprake was van een vrijwillig aangegane verbintenis tussen de betrokken partijen tot de uitkomst van dat arrest heeft geleid. [OMISSIS] **[Or. 7]** [OMISSIS] In dezelfde zin heeft [het Hof] geoordeeld dat een vordering die door de ontvanger van een pakket wordt ingesteld tegen de vervoerder ervan, geen contractuele vordering is indien die ontvanger uitsluitend met de afzender een overeenkomst heeft gesloten (arrest van 27 oktober 1998, *Réunion européenne e.a.*, C-51/97, EU:C:1998:509, punten 19 en 20) [OMISSIS]. Ook heeft het Hof in 2013 geoordeeld dat de vordering van de schuldeiser van een vennootschap tegen haar bestuurders of aandeelhouders niet contractueel van aard was, maar een vordering uit onrechtmatige daad, aangezien er geen sprake was van een vrijwillig aangegane verbintenis van laatstgenoemden jegens die schuldeiser (arrest van 18 juli 2013, *ÖFAB*, C-147/12, EU:C:2013:490, punten 36-42), en dat de vordering die is ingesteld door een bank (OTP) die kredietlijnen heeft toegekend aan een vennootschap waarvan de meerderheid van de aandelen vervolgens door een derde vennootschap (Hochtief) is overgenomen,

bij gebreke ,van een rechtstreekse contractuele band tussen OTP Bank en Hochtief die aan de oorsprong zou liggen van de schulden van de schuldplichtige vennootschap', niet onder het begrip ,verbintenissen uit overeenkomst' kon vallen (arrest van 17 oktober 2013, OTP Bank, C-519/12, EU:C:2013:674, punten 24 en 25).

Ten slotte zijn bepaalde auteurs weliswaar van mening dat voor de toepassing van artikel 5, punt 1, van de Brussel I-verordening niet is vereist dat de procespartijen de partijen zijn die de overeenkomst oorspronkelijk hebben gesloten, maar dat is slechts juist in het geval van een cessie van de overeenkomst of subrogatie, aangezien die verrichtingen ,er in beginsel niet aan in de weg staan dat de vordering als contractueel wordt aangemerkt, mits de verbintenis inderdaad vrijwillig tussen de oorspronkelijke partijen is aangegaan' ([OMISSIS] [artikel uit de rechtsleer]). Die auteur wijst erop dat in dat geval, en anders dan in de situatie van ketens van overeenkomsten, de plaats van uitvoering van de overeenkomst ,ongewijzigd blijft, zodat de doelstelling van de bijzondere bevoegdheid wordt geëerbiedigd' ([OMISSIS] [verwijzing naar rechtsleer]).

In die zin is het begrijpelijk dat de eerste rechter in 2016 heeft geoordeeld dat artikel 5, punt 1, van de Brussel I-verordening in casu niet van toepassing was, aangezien er geen sprake was van een contractuele band tussen de betrokken partijen.

25.

Sinds enkele jaren heeft het Hof het vereiste van een vrijwillig aangegane verbintenis van een partij jegens een andere evenwel aangevuld met de, overigens begrijpelijke, voorwaarde dat de vordering op die verbintenis is gebaseerd. Om binnen de werkingssfeer van artikel 5, punt 1, te vallen moet dus worden vastgesteld dat er sprake is van een ,vrijwillig aangegane juridische verbintenis van een persoon jegens een andere *waarop de vordering van de verzoeker is gebaseerd*' (arrest van 8 mei 2019, ██████ C-25/18, EU:C:2019.376, punt 25 en aldaar aangehaalde rechtspraak; cursivering van de verwijzende rechter). **[Or. 8]**

Hoewel die twee criteria in beginsel cumulatief zijn, vragen sommige auteurs zich af of het niet de voorkeur verdient om alleen het tweede criterium te behouden en genoeg te nemen met het vereiste dat de verbintenis die aan de vordering ten grondslag ligt, zijn oorsprong vindt in een door de verweerder gesloten overeenkomst, ook al is deze gesloten met een andere persoon dan de verzoeker ([OMISSIS] [verwijzing naar rechtsleer]). In 2017 heeft die auteur verklaard dat een dergelijke zienswijze, die in de zaak ██████ tot een andere oplossing zou hebben geleid, ,geen weerklank [leek] te vinden in de [op dat ogenblik geldende] rechtspraak van het Hof' [OMISSIS].

26.

Recentere arresten doen echter de vraag rijzen of dat nog steeds het geval is. Zie bijvoorbeeld:

- het arrest ██████ waarin het Hof een regresvordering tussen twee hoofdelijke medeschuldenaren die jegens de schuldeiser een contractuele verbintenis waren aangegaan, als contractueel heeft aangemerkt, door te oordelen dat ‚alle verbintenissen die hun grondslag vinden in de overeenkomst waarvan niet-nakoming wordt aangevoerd ter staving van de vordering van verzoeker’ onder ‚het begrip verbintenissen uit overeenkomst’ vallen (arrest van 15 juni 2017, ██████ C-249/16, EU:C:2017:472, punten 30 en 31),
- het arrest *flightright*, waarin is geoordeeld dat een vordering tot compensatie die door een passagier is ingesteld tegen de luchtvaartmaatschappij die de vlucht heeft uitgevoerd en waarmee hij geen overeenkomst heeft gesloten, onder het begrip verbintenissen uit overeenkomst valt, aangezien die maatschappij op grond van een andere verordening wordt geacht namens de contractpartij van de passagier op te treden (arrest van 7 maart 2008, *flightright* e.a., C-274/16, EU:C:2018:160, punten 57-63), en
- het arrest *Feniks*, waarin wordt aangenomen dat een *actio pauliana* onder het begrip verbintenissen uit overeenkomst valt, wanneer de grond van de vordering zelf een vrijwillig aangegane verbintenis was (arrest van 4 oktober 2018, *Feniks*, C-337/17, EU:C:2018:805, punten 42 en 43).

In zijn commentaar op die arresten is een auteur van mening dat de verschuiving van het toepassingscriterium naar ‚de grondslag van de vordering’ een ‚gevaarlijke ontwikkeling’ is, aangezien het aldus voor een verweerder onmogelijk wordt om te voorzien voor welke rechter hij kan worden opgeroepen. Hij vroeg zich echter af of de oplossing in die arresten niet telkens kon worden verklaard ‚aan de hand van zeer specifieke opportuniteitsoverwegingen’, zodat zij niet lijkt ‚te kunnen worden toegepast buiten die situaties’ ([OMISSIS] [verwijzing naar rechtsleer]).

De verwijzende rechter wijst er echter op dat het Hof in zijn arrest *flightright*, net zoals de advocaat-generaal, duidelijk heeft opgemerkt dat ‚de in artikel 5, punt 1, onder a), van verordening nr. 44/2001 en in artikel 7, lid 1, onder a), van verordening nr. 1215/2012 neergelegde bijzonderebevoegdheidsregel voor verbintenissen uit overeenkomst *op de grondslag van de vordering en niet op de identiteit van de partijen berust*’ (arrest van 7 maart 2018, *flightright* e.a., C-274/16, EU:C:2018:160, punt 61; cursivering van de verwijzende rechter). In zijn conclusie [OMISSIS] heeft advocaat-generaal Bobek even duidelijk en zonder het arrest ██████ aan te halen, aangegeven dat niet de identiteit [**Or. 9**] van de partijen van belang is, maar ‚of de onderliggende oorspronkelijke bron van de rechten en plichten die worden betwist, en de reden waarom deze vordering tegen een bepaalde verweerder wordt ingesteld, uit een overeenkomst voortvloeien’ (conclusie van advocaat-generaal Bobek in de gevoegde zaken *flightright* e.a., C-274/16, C-447/16 en C-448/16, EU:C:2017:787, punt 54). Het Hof heeft onlangs bevestigd dat de bijzonderebevoegdheidsregel voor verbintenissen uit overeenkomst berust op de grondslag van de vordering en niet op de identiteit van

de partijen (arrest van 26 maart 2020, Primera Air Scandinavia, C-215/18, EU:C:2020:235, punt 44).

Korter geleden heeft advocaat-generaal Saugmandsgaard Øe de voorwaarde met betrekking tot de grondslag van de vordering als volgt samengevat: de bevoegdheidsregel voor verbintenissen uit overeenkomst wordt beperkt ,tot vorderingen uit overeenkomst, te weten vorderingen die met betrekking tot de grond van de zaak hoofdzakelijk vragen inzake overeenkomstenrecht opwerpen [...]’ (conclusie van advocaat-generaal Saugmandsgaard Øe in de zaak ██████████ C-59/19, EU:C:2020:688, punt 40).

27.

In die omstandigheden is het mogelijk dat het vereiste om te bewijzen dat er sprake is van een ,vrijwillig aangegane juridische verbintenis’ niet langer impliceert dat die verbintenis is aangegaan door een betrokken partij jegens een andere betrokken partij (of, in voorkomend geval, diegene die in de rechten en verplichtingen van die partij is getreden), zoals het geval lijkt te zijn geweest sinds het arrest ██████████ maar alleen dat de verzoeker de vordering die hij tegen de verweerder instelt, op een ,vrijwillig aangegane juridische verbintenis van een persoon jegens een andere’ baseert.

Gelet op het belang van die kwestie voor het onderhavige geding, maar ook op de door de Brussel I-verordening (en Brussel I bis-verordening) nagestreefde doelstelling van rechtszekerheid, overweegt de verwijzende rechter het Hof dienaangaande om een prejudiciële beslissing te verzoeken.

Vastgesteld moet worden dat de hierboven aangehaalde rechtspraak van het Hof en de vragen die daaruit voortvloeien, niet zijn besproken door de partijen, wier laatste conclusies in 2018 zijn ingediend, net zo min als de mogelijkheid van een verzoek om een prejudiciële beslissing.

28.

Het is passend om de heropening van de procedure te gelasten teneinde partijen in staat te stellen om hun standpunt over de in punt 27 aan de orde gestelde punten kenbaar te maken en om een formulering voor te stellen van de prejudiciële vraag of vragen die in voorkomend geval aan het Hof dienen te worden voorgelegd.

In afwachting daarvan wordt de beslissing aangehouden.”

5.

Ter terechtzitting van 26 maart 2021 heeft de verwijzende rechter de raadslieden van partijen gehoord.

II. Bespreking en beslissing van de verwijzende rechter

[Or. 10]

6.

De raadsman van verzoekers heeft meegedeeld dat zijn cliënten zich er niet tegen verzetten dat een verzoek om een prejudiciële beslissing wordt ingediend en heeft voorgesteld het Hof te vragen of het begrip „verbintenissen uit overeenkomst” in de zin van verordening nr. 44/2000 ook de situatie omvat waarin de verbintenis waarop de verzoeker zich beroept, een vrijwillig aangegane juridische verbintenis is en de onderliggende oorspronkelijke bron van de rechten en plichten die worden betwist, en de reden waarom die rechten door de verzoeker worden ingeroepen (of betwist door de verweerder) uit een overeenkomst voortvloeien, hoewel de partijen in het geding niet strikt dezelfde zijn als de partijen bij de betrokken overeenkomst.

De raadsman van verweerder heeft gesteld dat [OMISSIS] het Hof moet worden gevraagd of de vordering contractueel is wanneer tussen de betrokken partijen geen overeenkomst bestaat, noch een verbintenis die zij vrijwillig jegens elkaar zijn aangegaan, maar de feitelijke omstandigheden van de zaak bestaan in een keten van opeenvolgende overeenkomsten, en in bevestigend geval, welke de overeenkomst is die als grondslag van de vordering moet worden aangemerkt en op basis waarvan de plaats van de verbintenis waarop de vordering berust, kan worden bepaald.

7.

Gelet op de uitleggingsvragen die rijzen en de twijfels die bij een eerste analyse van de rechtspraak van het Hof niet met de vereiste zekerheid kunnen worden weggenomen, acht de verwijzende rechter het noodzakelijk het Hof om een prejudiciële beslissing te verzoeken over de vragen die in het dictum van de onderhavige beslissing zijn opgenomen [OMISSIS].

In het belang van een goede rechtsbedeling dient het Hof ook te worden gevraagd hoe verordening (EG) nr. 593/2008 van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) moet worden uitgelegd, aangezien het antwoord van het Hof noodzakelijk zal zijn voor de beslechting van het geding door de uiteindelijk bevoegde rechter.

In afwachting daarvan wordt de beslissing aangehouden.

DICTUM

DE COUR D’APPEL DE BRUXELLES BESLIST, op tegenspraak
[OMISSIS],

[OMISSIS],

alvorens recht te doen, [Or. 11]

dat Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Moet het begrip „verbintenissen uit overeenkomst” in de zin van artikel 5, punt 1, van verordening nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „Brussel I-verordening”):
  - a. aldus worden uitgelegd dat vereist is dat een vrijwillig aangegane verbintenis door een persoon jegens een andere persoon wordt bewezen waarop de vordering van de verzoeker is gebaseerd, ook al is die verbintenis niet vrijwillig aangegaan door de verweerder en/of jegens de verzoeker?
  - b. indien het antwoord op de vraag onder a) bevestigend luidt: welke mate van aanknoping moet er bestaan tussen de vrijwillig aangegane juridische verbintenis en de verzoeker en/of de verweerder?
2. Impliceert het begrip „vordering” waarop de verzoeker „zich baseert”, net als het criterium dat wordt gebruikt om uit te maken of een vordering onder het begrip „verbintenissen uit overeenkomst” in de zin van artikel 5, punt 1, van de Brussel I-verordening dan wel onder het begrip „verbintenissen uit onrechtmatige daad” in de zin van artikel 5, punt 3, van die verordening valt (arrest van 24 november 2020, ██████████ C-59/19, EU:C:2020:950, punt 32), dat moet worden nagegaan of de uitlegging van de vrijwillig aangegane juridische verbintenis noodzakelijk is om de grondslag van de vordering te beoordelen?
3. Valt een rechtsvordering waarmee een verzoeker een verklaring van recht vordert dat hij eigenaar is van een goed in zijn bezit op grond van een dubbele koopovereenkomst, waarvan de eerste is gesloten tussen de oorspronkelijke mede-eigenaar van dat goed (de echtgenoot van de verweerder, eveneens oorspronkelijke mede-eigenaar) en de persoon die het goed later aan de verzoeker heeft verkocht, en de tweede tussen deze twee laatstgenoemden, onder het begrip verbintenissen uit overeenkomst in de zin van artikel 5, punt 1, van de Brussel I-verordening?
  - a. Luidt het antwoord anders indien de verweerder aanvoert dat de eerste overeenkomst geen koopovereenkomst, maar een bewaargevingsovereenkomst was?
  - b. Indien een van die gevallen onder het begrip verbintenissen uit overeenkomst valt, welke overeenkomst moet dan in aanmerking worden genomen om de plaats te bepalen van de verbintenis waarop de vordering is gebaseerd?

4. Moet artikel 4 van verordening (EG) nr. 593/2008 van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) aldus worden uitgelegd dat het van toepassing is op het in de derde prejudiciële vraag bedoelde geval, en ingeval die vraag bevestigend wordt beantwoord: welke overeenkomst moet dan in aanmerking worden genomen?

[Datum en ondertekening] [OMISSIS]

[OMISSIS] **[Or. 12]**

[OMISSIS]